

Samenvatting

✚ les 1 – Expeditie regenwoud

Overal op de wereld kom je stukjes tropisch regenwoud tegen. Denk aan vruchten zoals bananen en mango's, geneeskrachtige stoffen zoals kinine, en meubels van rotan of tropisch hout. Regenwouden worden gekapt omdat het hout veel geld oplevert. En omdat de grond gebruikt wordt om tropische gewassen als koffie te verbouwen. Hierdoor wordt het leefgebied van dieren, planten en de oorspronkelijke bewoners kleiner. Wil je toch tropische producten kopen? Kies dan producten waarvoor het regenwoud niet is vernield. Dat zie je aan het keurmerk op het product.

✚ les 2 – Het bos als flatgebouw

Nederlandse bossen zien er anders uit dan regenwouden. In een tropisch regenwoud is het altijd warm en regent het elke dag. Daardoor kunnen de bomen er hoger worden en leven er andere dieren. In het Nederlandse bos leven bijvoorbeeld eekhoorns, egels en everzwijnen. In het regenwoud zijn luiaards, tapirs en agoeti's. Er zijn ook overeenkomsten. Beide bossen bestaan uit een boomlaag, struiklaag, kruidlaag en moslaag. Planten in alle lagen passen zich aan de hoeveelheid licht en water aan. De bladeren van veel tropische planten hebben een puntje. Daardoor stroomt het water er gemakkelijk af. Planten die onder in de kruidlaag groeien, hebben weinig zonlicht nodig. Om zo veel mogelijk licht te krijgen, groeien sommige tropische orchideesoorten boven in een boom. In een Nederlands bos groeit klimop soms langs een boomstam omhoog. Dat zijn voorbeelden van symbiose. Rafflesia en maretak halen hun voeding uit een andere plant. Dat noem je parasitisme.

✚ les 3 – Overleven in de kou

In het regenwoud is het altijd warm. In koude gebieden hebben dieren zich aangepast, bijvoorbeeld door een dikke vetlaag. Ook mensen hebben allerlei manieren bedacht om warm te blijven. Zoals een wollen trui en een huis van steen. Steen, hout, wol en plastic zijn isolatoren voor warmte. Ook stilstaande lucht is een goede isolator. Daarom heeft een termoskan een dubbele laag. Metaal is geen isolator maar een geleider. Het neemt warmte goed op en geeft het gemakkelijk door. Naast geleiding zijn er nog twee manieren waarop je warmte kunt kwijtraken: stroming en straling.

✚ les 4 – Prachtig plantenrijk

Twee belangrijke groepen in het plantenrijk zijn zaadplanten en sporenplanten. Zaadplanten herken je aan hun bloemen en vruchten met zaden. Uit een zaad kan een nieuwe plant groeien. Sporenplanten planten zich voort door een stukje van zichzelf achter te laten, een spore. Deze planten hebben sporendoosjes. De zaadplanten kun je ook weer indelen in twee groepen. Bedektzadigen bedekken hun zaden met een vrucht. Bij naaktzadigen liggen de zaden open en bloot in een kegel. Paddenstoelen horen bij het schimmelryk. Het zijn geen planten omdat ze niet kunnen leven van alleen licht, lucht en water. Ze halen hun voedingstoffen uit andere planten of dieren.

Begrippen

♣ les 1 – Expeditie regenwoud

het tropisch regenwoud
Een tropisch regenwoud is een bos in de tropen waar het altijd warm en vochtig is.

het keurmerk
Een keurmerk is een stempel dat bewijst dat een product goedgekeurd is.

♣ les 2 – Het bos als flatgebouw

de boomlaag
De boomlaag is de bovenste laag van een bos waar de toppen van de bomen zijn.

de struiklaag De struiklaag is de laag van een bos tot waar de struiken groeien.

de kruidlaag
De kruidlaag is de laag van een bos waar de kruidachtige, groene planten groeien.

de moslaag
De moslaag is de onderste laag van een bos, de bodem.

de symbiose
Symbiose is dat twee soorten samenleven, omdat de ene soort de andere nodig heeft.

het parasitisme
Parasitisme is een vorm van symbiose, waarbij de ene soort de andere ziek of dood maakt.

♣ les 3 – Overleven in de kou

de isolator
Een isolator is een stof die warmte tegenhoudt en niet doorgeeft.

de geleider
Een geleider is een stof die gemakkelijk warmte opneemt en doorgeeft.

de geleiding
Bij geleiding wordt warmte doorgegeven door een vaste stof, bijvoorbeeld door metaal.

de stroming
Bij stroming wordt warmte verplaatst door de lucht of door water.
De warmte stijgt op.

de straling
Bij straling wordt warmte vanuit een voorwerp naar alle kanten uitgezonden. Zoals de stralen van de zon.

♣ les 4 – Prachtig plantenrijk

de zaadplant
Een zaadplant maakt bloemen en vruchten. Hij plant zich voort met zaden.

de sporenplant
Een sporenplant maakt geen bloemen en vruchten. Hij plant zich voort met sporen.

de naaktzadige
Naaktzadigen zijn planten waarvan de zaden blootliggen in de vrucht.

de bedektzadige
Bedektzadigen zijn planten waarvan de zaden in de vrucht zijn opgesloten.